

به نام خداوند بخشنده مهربان

فرم طرح درس (course plan)

دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران

دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی

سال تحصیلی: 94-95

عنوان درس: اصول و فنون پرستاری و مامایی و روش کار در اتاق عمل و زایمان

فراگیران: دانشجویان مامایی (ترم 1)

تعداد و نوع واحد: 2 واحد (1 واحد تئوری - 1 واحد عملی)

روز و ساعت تدریس: یکشنبه (ساعت 10-12 و 14-12:30)

مکان تدریس: دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب (س)

هدف کلی:

آشنایی با اصول و فنون کلی مراقبت از بیمار بر اساس نیازهای جسمانی، روانی و اجتماعی

آشنایی با محیط - مقررات، وسایل و روش کار در اتاق عمل و زایمان

فعالیت‌های دانشجویان	شیوه تدریس و رسانه آموزشی	اهداف ویژه: در پایان هر جلسه دانشجو باید قادر باشد	هدف کلی	تاریخ	جلا سه
پرسش و پاسخ، حضور فعال در کلاس	سخنرانی، وایت برد و ویدئوپروژکتور	<ul style="list-style-type: none"> - تعریف ماما، صفات، مسئولیتها و مهارت‌های ماما را شرح دهد. - با اصطلاحات رایج مامایی آشنا شود. - ویژگیهای محیط کار ماما را شرح دهد. - چگونگی پذیرش، تشکیل پرونده و ترخیص زن باردار و زائو را شرح دهد. 	آشنایی با حرفه مامایی	94/7/11	1
پرسش و پاسخ، حضور فعال در کلاس	سخنرانی، وایت برد و ویدئوپروژکتور	<ul style="list-style-type: none"> - اصول مراقبت از زخم را بداند. - ارگان‌یسم های مسئول عفونی شدن زخم را بشناسد. - انواع پانسمان را یاد بگیرد. - تعریف عفونت را بداند. زنجیره عفونت و عوامل موثر بر ایجاد عفونت را بشناسد. - چگونگی دفاع بدن در مقابل عفونت را بداند. - نحوه پیشگیری و کنترل عفونت در جامعه را بداند. - تعریف مجزا سازی و ایزولاسیون را شرح بدهد. - روشهای گندزدایی طبی و جراحی را برشمارد و تعریف کند. 	پانسمان و راههای کنترل عفونت	94/7/11	2
حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی	نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت برد	<ul style="list-style-type: none"> - نکات قابل توجه در تمیز کردن زخم را عملاً اجرا کند. - نحوه انجام انواع پانسمان را عملاً اجرا کند. - طریقه تعویض پانسمان زخم تمیز و آلوده را انجام دهد. - برداشتن بخیه را بصورت عملی اجرا کند. 	پانسمان و راههای کنترل عفونت (عملی)		3

<p>پرسش و پاسخ، حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی</p>	<p>سخنرانی، وایت برد و ویدئوپروژکتور، نمایش عملی بر روی مولاژ</p>	<p>- علت و اهمیت دست شستن طبی و جراحی را بداند. - شستشوی دستها با تکنیک صحیح برای پروسیجرهای استریل و غیر استریل را می داند. - گان و دستکش را به روش صحیح پوشیده و خارج می کند.</p>	<p>روش های حفظ سلامت بیمار و پرسنل بهداشتی</p>	<p>94/7/18</p>	<p>4</p>
<p>حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی</p>	<p>نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت برد</p>	<p>- روش صحیح اسکراب کردن دست ها را نمایش دهد. - روش صحیح خشک کردن دست ها را نشان دهد. - پوشیدن دستکش استریل را به روش صحیح (باز و بسته) اجرا کند. - پوشیدن گان استریل را به روش صحیح اجرا کند. - طرز گذاشتن و برداشتن وسایل استریل را عملاً اجرا کند. - محیط استریل را بطور صحیحی برقرار کند.</p>	<p>روش های حفظ سلامت بیمار و پرسنل بهداشتی (عملی)</p>		<p>5</p>
<p>پرسش و پاسخ، حضور فعال در کلاس</p>	<p>سخنرانی، وایت برد و ویدئوپروژکتور</p>	<p>- آشنایی دانشجویان با توجهات عمومی بیمار شامل نظافت، دهان شویه، مراقبت از پوست و مو، ماساژ - عوارض ناشی از بیحرکتی را بداند. - نیاز بیمار به خواب، استراحت و آرامش را بیان می کند و راهکارهای لازم جهت برآوردن این نیازها را توضیح می دهد.</p>	<p>مراقبت عمومی از بیمار</p>	<p>94/7/18</p>	<p>6</p>
<p>حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی</p>	<p>نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت برد</p>	<p>- نکات قابل توجه در بهداشت فردی (شستشوی دهان، حمام در تخت، ماساژ پشت) را بطور عملی اجرا کند. - طریقه استفاده از کمپرس گرم و کیف یخ را اجرا کند.</p>	<p>مراقبت عمومی از بیمار (عملی)</p>	<p>)</p>	<p>7</p>
<p>حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی</p>	<p>نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت برد</p>	<p>- آشنایی با مراقبت های نوزاد بعد از تولد: حمام کردن نوزاد، نحوه توزین نوزاد - اندیکاسیون شیو و نحوه انجام آن را یاد بگیرد. - اندیکاسیونهای شستشوی پرینه را نام ببرد. روش صحیح شستشوی پرینه را انجام دهد. - اصول حرکت دادن بیمار و پوزیشنها را شرح می دهد و عملاً به نمایش می گذارد.</p>	<p>مراقبت عمومی از بیمار و نوزاد (تئوری و عملی)</p>	<p>94/7/25</p>	<p>8</p>
<p>پرسش و پاسخ، حضور فعال در کلاس</p>	<p>سخنرانی، وایت برد و ویدئوپروژکتور</p>	<p>- زمان اندازه گیری علائم حیاتی در یک مددجو را بداند. - با انواع راههای کنترل درجه حرارت آشنا شود. - محدوده طبیعی و نوسانات غیرطبیعی درجه حرارت بدن را به طور کامل یاد بگیرد. - محدودهای طبیعی نبض در نوزادان و بزرگسالان را به طور کامل یاد بگیرد.</p>	<p>کنترل علائم حیاتی</p>	<p>94/7/25</p>	<p>9</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - مکانهای معمول اندازه گیری نبض را به طور کامل بداند. - محدوده طبیعی و نوسانات غیر طبیعی فشار خون را به طور کامل یاد بگیرد. - عوامل ایجاد کننده خطا در اندازه گیری فشارخون را به طور کامل یاد بگیرد. - محدوده طبیعی و عوامل موثر بر تنفس را به طور کامل یاد بگیرد. - انواع الگوهای تنفس را بشناسد. 			
حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی	نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت بورد	<ul style="list-style-type: none"> - فشار خون، نبض، تنفس و درجه حرارت را به روش صحیح اندازه گیری کند. - به ثبت V/S در پرونده دقت شود. 	کنترل علائم حیاتی (عملی)	94/8/2	10
-	-	تمرین عملی جلسات گذشته	تمرین عملی		-
پرسش و پاسخ، حضور فعال در کلاس	سخنرانی، وایت بورد و ویدئوپروژکتور	<ul style="list-style-type: none"> - راههای مختلف تغذیه را در مددجو بشناسد. - تغذیه مددجو از راه بینی معده ای را یاد بگیرد. - تغذیه مددجو از راه بینی روده ای را یاد بگیرد. - شرایط صحیح انجام گاوژ را توضیح دهد. - شرایط صحیح انجام لاواژ را توضیح دهد. - سایر راههای تغذیه مددجو را بشناسد. 	تغذیه	94/8/2	11
حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی	نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت بورد	<ul style="list-style-type: none"> - وارد کردن سوند بینی- معده ای و لاواژ را به طور صحیح انجام دهد. - راه های کسب اطمینان از قرار گرفتن لوله بینی- معده ای در جای مناسب را بیان کند. - خارج کردن سوند بینی- معده ای را انجام دهد. - چگونگی بررسی جذب و دفع مایعات را شرح دهد. 	تغذیه (عملی)		12
پرسش و پاسخ، حضور فعال در کلاس	سخنرانی، وایت بورد و ویدئوپروژکتور	<ul style="list-style-type: none"> - یبوست را تعریف کند و راههای درمان یبوست را بیان کند. - تعریف اسهال و انواع آن را نام بداند. - راههای درمان اسهال را بشناسد. - هدف از گذاردن سوند رکتال را بشناسد. - تعریف تنقیه و راههای انجام آن را بداند. - راههای غیر تهجمی تحریک دفع ادرار را بشناسد. - انواع کاتترهای ادراری را نام ببرد. - نحوه انجام کاتتریزاسیون را توضیح دهد. - نحوه خارج کردن کاتتر ادراری را توضیح دهد. - عوارض کاتتریزاسیون ادراری را شرح دهد. 	اصول مراقبت از دستگاه گوارش و ادراری	94/8/2	13
حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی	نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت بورد	<ul style="list-style-type: none"> - انواع سوندهای ادراری را بشناسد. - نحوه صحیح انجام کاتتریزاسیون ادراری (موقت و دائم) را نمایش دهد. 	مراقبت عملی از دستگاه		14

		<ul style="list-style-type: none"> - خارج کردن سوند فولی را انجام دهد. - نحوه کنترل I&O را عملاً اجرا کند. - چگونگی انجام تنقیه را یاد بگیرد. 	گوارش و دستگاه ادراری		
پرسش و پاسخ، حضور فعال در کلاس	سخنرانی، وایت برد و ویدئوپروژکتور	<ul style="list-style-type: none"> - اصول اساسی در دارودرمانی را شرح دهد. - اشکال رایج و راههای مصرف داروها را بشناسد. - تهیه و محاسبه دارویی را بداند. - علائم اختصاری داروها را بشناسد. - راههای مختلف تجویز دارو به مددجو را بداند. - محل های مختلف تزریق عضلانی، زیرجلدی، داخل جلدی و وریدی را نام ببرد. - نحوه انجام کاتتریزاسیون وریدی را بیان کند. - عوارض تزریق وریدی را توضیح دهد. - فواید و مضرات تجویز دارو به روش های مختلف را بیان کند. - روش گزارش و ثبت داروهای تجویز شده را بداند. - نحوه ترانسفوزیون فراورده های خونی را بداند. - روشهای مختلف اکسیژن درمانی را شرح می دهد. - شیوه های مختلف ساکشن را شرح می دهد. 	دارودرمانی - ترانسفوزیو ن - اکسیژن درمانی	94/8/9	15
حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی	نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت بورد	<ul style="list-style-type: none"> - شیوه شناسایی بیمار را شرح دهد. - دستورات پزشکی و کاردکس را اجرا کند. - محل های صحیح تزریق عضلانی، زیرجلدی، داخل جلدی را نشان دهد. - یک تزریق عضلانی، زیر جلدی، داخل جلدی را با روش صحیح انجام دهد. 	آماده کردن و اصول تجویز دارو با روش های مختلف (عملی)		16
حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی	نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت بورد	<ul style="list-style-type: none"> - نحوه صحیح انجام کاتتریزاسیون وریدی (از طریق scalp vein، آنژیوکت) را نمایش دهد. داروها را به روش صحیح آماده کند. - انواع سرمهای داخل وریدی را بشناسد. - تزریق وریدی دارو از طریق ست سرم یا آنژیوکت را اجرا کند. 	آماده کردن و اصول تجویز وریدی دارو (عملی)		17
-	-	تمرین عملی جلسات گذشته	تمرین عملی		-
حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی	نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت بورد	<ul style="list-style-type: none"> - روشهای صحیح اکسیژن درمانی از طریق ماسک، سوند بینی و کانولا را نمایش دهد. - ساکشن دهانی - حلقی و بینی حلقی و تراکیاستومی را بطور صحیح انجام دهد. 	اکسیژن درمانی و ساکشن (عملی)		18
پرسش و پاسخ،	سخنرانی، وایت برد و ویدئوپروژکتور	<ul style="list-style-type: none"> - مراقبتهای پرستاری قبل، حین و بعد از عمل جراحی را یاد بگیرد. 	وسایل، تجهیزات،	8/16/94	19

حضور فعال در کلاس		- وسایل موجود در یک بسته استریل زایمان را بدانند. - وسایل مخصوص جراحی عمومی، جراحی زنان و زایمان، ست های زایمانی را بشناسند. - انواع پنسها را بشناسند. - انواع نخ های جراحی و سوزنهای بخیه را بشناسند.	مراقبتهای و رفتار حرفه ای در اتاق عمل و زایمان		
حضور فعال در اتاق پراتیک، تمرین فردی	نمایش عملی بر روی مولاژ، وایت بورد	- با انواع پنس ها و نخ های جراحی و سوزن های بخیه عملاً آشنا شود. - به صورت عملی با وسایل موجود در یک بسته استریل زایمان آشنا شود. - نحوه پرپ کردن را اجرا کند. - پوزیشن های مربوط به انواع جراحی های زنان را به نمایش بگذارد.	مراقبتهای عملی اتاق عمل و زایمان		20
-	-	تمرین عملی جلسات گذشته	تمرین عملی		-

نحوه ارزشیابی:

حضور بموقع و فعال در کلاس درس و اتاق پراتیک
 انجام تکالیف محوله
 شرکت در امتحان پایان ترم به روش کتبی
 2 نمره
 2 نمره
 16 نمره

جلسات عملی به صورت جداگانه برای دو گروه اجرا خواهد شد و در صورت لزوم تاریخ های ذکر شده تغییر خواهند کرد.

1. سند مامایی. وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی. (حوزه مشاوره وزیر در امور مامایی)، 1391
2. قوانین نظام پزشکی. پیشگامان توسعه، سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران، 1390
3. شاهرخی ساردو مهین. مامایی بالینی در یک نگاه. جلد اول و دوم. تهران: سالمی، 1390
4. ایوان بقا ریحانه، صحتی شفائی فهیمه. اصول و فنون مامایی روش کار در اتاق عمل و زایمان. تهران: حکیم هیدجی، 1390
5. ترجمه خلیلی پور دارستانی مانیتا، هیراد پروانه. اصول و فنون مامایی (عمومی و تخصصی). تهران: خسروی، 1388
6. تایلور، کارول. لیلیس، کارول. لمون، پریسیلا. ترجمه ی اسدی نوغابی، احمد علی، (1385). اصول و مهارتهای پرستاری 2005 تایلور- روش های کار در 3 جلد. تهران. انتشار اندیشه رفیع.
7. پاتر، پاتریشیا آن. پری، آن گریفین. ترجمه ی سالمی، صدیقه، (1386). اصول و فنون پرستاری پوتر و پری. تهران: نشر سالمی.
8. تذکری، زهرا. موحدپور، آسیه، (1386). اصول و فنون مامایی و روش کار در اتاق عمل و زایمان. تهران. نشر سالمی. چاپ دوم.
9. دوگاس و همکاران. ترجمه ی گروه مترجمین تهران معاونت پژوهشی وزارت بهداشت. اصول مراقبت از بیمار: نگرشی جامع بر پرستاری. تهران: انتشارات گلبن
13. Taylor, C. Lillis, C. Lemone, P. (2001). *Fundamentals of Nursing The Art & Science of Nursing care*. 4th ed. Lippincott Williams & wilkins.
14. Potter. Perry. (2005). *Potter & perry's Fundamentals of Nursing with over 1100 illstrations*. 2 ed. sydney. Elsevier
15. Martin, K- G. (1997). *Maternity Nursing*. 18th ed. New York. Lippincott.
16. Lefier, Gloria. (2005). *Maternity Nursing*. 9th ed. New York. Lippincott.